

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son dönemde gıda ürünlerinde, üretici satış fiyatı ile tüketicinin alış fiyatı arasında birçok üründe inanılmaz farklılıklar var. Ortada yıllardır konuşulan ama hiçbir kamu otoritesinin duyarlı davranmadığı fahiş bir aracı kârı var. TÜİK verilerinden, üreticinin satış fiyatını, ÜFE'den; tüketicinin ödediği ortalama fiyatı da TÜFE'den izlemek mümkün. 2012'de tarım ürünlerinde ÜFE yüzde 4 gerilerken gıdada TÜFE yüzde 4 arttı. Yani üreticinin eline geçen, artmadığı gibi yüzde 4 geriledi. Buna karşılık tüketici, gıda sepetindeki ürünlere yüzde 4 daha fazla ödedi. Aradaki farkı ise aracılar aldı. Tarladaki, mandıradaki fiyatlara madde bazında bakıldığında bazı ürünlerde yüzde 200'leri bulan fark olduğu görülüyor.

Zeytinde % 372'leri bulan fark, limonda % 300 leri bulan farkın açıklamasının ve araştırılmasının elbet yapılması gerekmektedir. Kilosu 35 kuruşlardan başlayarak satılan narenciye marketlerde 2,5 liradan başlayarak satılıyor.

Üretici Fiyatı ile Tüketicinin ödediği fark bazı gıda ürünlerinde TÜİK'in , ÜFE ve TÜFE madde fiyatları veri tabanına şöyle yansımış durumda.

Üretici fiyatı ile tüketicinin ödediği fark aşağıdaki tabloda sunulmuştur;

	Üreticinin Satışı (Kg/TL)	Tüketicinin Ödediği (Kg/TL)	Fark%
Zeytin	2,5	11,8	371,6
Limon	0,7	2,8	300,0
Biber	1	2,6	159,3
Süt	0,9	2,2	139,7
Patlıcan	1	2,2	122,6
Kayısı	1,1	2,4	114,5
Kavun	1,2	2,4	100
Elma	1,1	2,0	84,8
Portakal	0,6	1,1	84,3
B.Peynir	8,4	14,3	69,7
Domates	1	1,6	64,7
Patates	0,6	1,0	60,3
Dana Eti	15,3	23,8	55,6
Kiraz	2,9	4,4	50,4
Tavuk Eti	4,6	6,6	43,9

Yabancı ve yerli büyük sermaye gruplarının sahip olduğu hipermarketlerin, manav ve bakkalları yok ederek daha etkin hale geldiği bu dönemde, üretici, çoğunlukla küçük ve örgütsüz olmasından kaynaklı, böylesine büyük ve belirleyici sermaye karşısında fiyatları belirlemede etkili olamıyor ve kendilerine önerilen fiyatları kabul etmek zorunda kalıyor. Zaten örgütlenenlerinde önüne bir çok engel getiriliyor. Üreticiler ise çoğu zaman maliyeti kurtarmak için kendilerine önerilen fiyatı kabul etmek zorunda kalıyorlar.

Üreticiden tüketiciye uzanan zincirde, araçlar, üretici fiyatının üstüne ambalaj, soğuk hava depolama maliyetlerini, ulaştırma maliyetlerini, kredi kullanıyorlarsa, banka faizini ekliyorlar. Devlet de KDV'sini ekliyor. Ama yine de tüketicinin temel gıda maddelerine ödediği bu fiyatlar çok yüksek.

Tarımda süregelen bu denetimsizlik ve kontrolsüzlük üreticiyi bezdirip, bıktırıp tarlalarını ekilemez hale getiriyor. Birçok tarım alanı özellikle Akdeniz'de narenciye üreticilerinin tarlaları hızla inşaat alanlarına dönüşüyor. Bu durum Türkiye tarım üretimini yok edecek bir hale gelmiştir. Üreticiden tüketiciye giden sürecin denetlenmesi ve düzenlenmesi gerekmektedir. Yoksa Türkiye'nin gıda krizi ile baş başa kalacaktır. Bu anlamda hem yerel hem de merkezi olarak kamu denetimi düzenlenmesinin getirilmesi gerekiyor.

Yukarıda belirttiğim tüm hususlar ve tablo doğrultusunda; ülkemizde sürdürülebilir bir tarım, üreticiden tüketiciye giden süreçte adil ve hakkaniyetli bir bölüşüm, kamu denetimine açık ve demokratik bir sürecin yaratılması, üreticinin ve tüketicinin zararlarının ortadan kaldırılması için hangi çalışmaların yapılması gerektiği, nerelerde eksikliğin olduğu ve önümüzdeki dönem meclisin bu konuda yürütmesi gereken faaliyetlerin ortaya çıkarılması ve çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM'nin 104 ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

S. Sarı
Serem Tarruk
154 Mr.

Ferit Meriç
Aslançay
154

Süleyman Çelebi

Istanbul Milletvekili

Hüseyin Çelen
Hüseyin Çelen
(12.01.2011)

Abdullah Ahmet Pınar

Veli Ağababa Bolkesir

Hasan Özkes

Ali Sarıbaş
Gökakkele Mr.

Sevil Kelleli
Burak Mr.

